

FODI

Federatie van Oppervlaktedelfstoffenwinnende Industrieën
klei, grind, zand, mergel e.d.

Aan de Staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie
De Weledelgeleerde heer dr. H. Bleker
Postbus 20401
2500 EA DEN HAAG

Datum:	16 november 2011	Project:	FODI: secretariaat
Uw kenmerk:	-	Locatie:	
Ons kenmerk:	B086005aa.00011.pp	Betreft:	Uw brief dd 6 oktober 2011 inzake
Versie:	01_000		maatschappelijke consultatie wetsvoorstel
			natuur

Zeer geachte heer Bleker,

FODI is de landelijke koepelorganisatie van het Nederlandse oppervlaktedelfstoffenwinnende bedrijfsleven. Meestal via eigen branche-organisaties is het overgrote deel van de in ons land actieve zand-, grind-, klei- en kalksteenwinnende ondernemingen bij FODI aangesloten.

De winning van oppervlaktedelfstoffen vindt met het oog op het geologisch voorkomen daarvan vaak plaats in of nabij Natura 2000-gebieden. De schralere en nattere omstandigheden die in combinatie met de grondstofwinning in gebieden gecreëerd worden, blijken in de praktijk voortreffelijke condities op te leveren voor het ontstaan van natuurwaarden en bevordering van biodiversiteit. Als zodanig draagt grondstofwinning actief bij aan de realisatie van de doelstellingen van de Europese natuurrichtlijnen.

Met uw brief van 6 oktober 2011 nodigt u FODI uit om commentaar te geven op het wetsvoorstel natuur. Wij zijn u daarvoor zeer erkentelijk en geven aan uw verzoek dan ook graag gevolg. In ons onderstaande commentaar plaatsen wij eerst een aantal algemene kanttekeningen. Vervolgens veroorloven wij ons nog een aantal artikelsgewijze opmerkingen.

In de afgelopen jaren zijn de drie bestaande natuurwetten uitgegroeid tot een zeer complex en weinig toegankelijk geheel van regelgeving. Het nu voorliggende wetsvoorstel betekent een aanzienlijke verbetering op dit punt. Het is overzichtelijker, er is meer samenhang en de structuur van het wettelijk kader is sterk verbeterd.

FODI juicht dit toe!

FODI

Federatie van Oppervlaktedelfstoffenwinnende Industrieën
klei, grind, zand, mergel e.d.

Als zodanig betreuren wij het echter dat naast dit wetsvoorstel afzonderlijke via de ruimtelijke ordening te beschermen regiems blijven bestaan. Denk bijvoorbeeld aan de EHS. Daardoor blijft er sprake van stapeling van wetgeving, die bovendien verdergaand dreigt toe te nemen (de natuurmonumenten, de landschapsgezichten en de beschermde leefomgevingen die nu uit de Nb-wet 1998 en uit de Ff-wet geschrapt worden en straks mogelijk via het provinciale ruimtelijke beleid weer terug komen ?).

Ook heeft de integratie van drie bestaande natuurwetten in één nieuwe Wet natuur niet kunnen verhinderen dat het vergunningstelsel nog steeds bestaat uit meerdere vergunningen en ontheffingen die vereist kunnen zijn voor één project, met elk eigen voorschriften en bepalingen. Dit compliceert ons inziens onnodig, niet in de laatste plaats op het niveau van de naleving en handhaving van vergunningen. Naar analogie van de vergunningen ingevolge de Waterwet en de Wabo zou naar de mening van FODI derhalve gestreefd moeten worden naar één integrale natuurwetvergunning.

FODI ondersteunt de voorgestane decentralisatie naar de provincies. Dit vergroot de kans van maatwerk op regionaal niveau.

Wij zijn echter van mening dat dit zich met name zou moeten richten op de uitvoering van het beleid en niet zozeer op de beleidsontwikkeling en regelgeving, zoals in het wetsvoorstel wordt voorgesteld. Dit dreigt de eenheid en de samenhang van het beleid aan te tasten en de deur op een kier te zetten voor verdergaande stapeling van beleid. Zodanig regionaal "optoppen" achten wij in strijd met het bereiken van een 'level playing field'. Bovendien kan dit de ambitie van het wetsvoorstel frustreren om de wetgeving strikt te beperken tot hetgeen op grond van Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn strikt noodzakelijk is.

FODI is van mening dat er op dit punt nadrukkelijk een taak is weggelegd voor de natuurvisie van het Rijk. Artikel 1.5 lid 3 behoeft naar onze mening aanvulling om ongewenste toename van regelgeving en beleidsontwikkeling op provinciaal niveau tegen te (kunnen) gaan.

Met betrekking tot de provinciale beleidsontwikkeling (artikel 1.6 lid 2) verontrust het ons bovendien dat daarbij in tegenstelling tot het rijksbeleid (kennelijk bewust! Zie Memorie van Toelichting pagina 47) niet gestreefd wordt naar samenhang met het economisch beleid. Dit versterkt onze bovengenoemde zorg over decentralisatie van beleidsontwikkeling en regelgeving.

In de nieuwe wet vormen uitsluitend nog de habitats en soorten, zoals opgenomen in de bijlagen bij de Vogel- en Habitatrichtlijnen, uitgangspunt voor de gebiedsaanwijzing.

In de gebiedsaanwijzing zoals deze (al dan niet in ontwerp) tot nu toe tot stand is gekomen zijn tevens instandhoudingsdoelen opgenomen voor andere habitats en soorten dan in bedoelde bijlagen genoemd.

FODI verzoekt u om in de Memorie van Toelichting aan te geven of te verduidelijken op welke wijze deze verdergaande doelen alsnog zullen komen te vervallen.

Het wetsvoorstel creëert naast de programmatische aanpak van de stikstofemissies verdergaand de mogelijkheid van vaststellen van '*programma's*' door Rijk en provincies (artikel 1.9). Niets wordt gezegd over de wijze van totstandkoming van zulke programma's, wie daartoe het initiatief kunnen nemen, de rol van initiatiefnemers van projecten op dit punt en hun bevoegdheden, etcetera. Een zelfde opmerking maken wij ten aanzien van de mogelijkheid om in beheerplannen projecten op te nemen waarvoor vervolgens vrijstelling van vergunningplicht geldt. FODI verzoekt u om de reikwijdte van de mogelijkheden van particuliere initiatiefnemers op dit punt nadrukkelijker te regelen.

FODI beschikt over een door de minister van (destijds nog) LNV goedgekeurde gedragscode. Het wetsvoorstel laat enige onzekerheid over de (resterende) waarde hiervan. Artikel 9.3 lid 4 (het overgangsrecht) geeft duidelijkheid voor de periode waarvoor de huidige gedragscode is vastgesteld.

Het wetsvoorstel zou in elk geval de gedragscode dienen te vermelden in artikel 3.11, met toepassing waarvan de noodzaak van ontheffing niet zal gelden.

Het werken volgens een gedragscode bevordert een maatschappelijk en natuurbewuste uitvoering van projecten. Het wetsvoorstel zou het werken volgens de gedragscode als zodanig positief kunnen stimuleren! Bovendien moet voorkomen worden dat iedere provincie eigen eisen kan gaan stellen aan een door haar vast te stellen gedragscode!

Eerder wezen wij op de goede mogelijkheden om in combinatie met grondstofwinning actief natuurdoelen te kunnen realiseren.

In de praktijk blijken deze mogelijkheden niet altijd optimaal benut te kunnen worden omdat de gebiedsaanwijzing en de instandhoudingsdoelen primair gericht zijn op het behoud van bestaande natuurwaarden en derhalve onvoldoende op de ontwikkeling van (niet zelden veel waardevollere) nieuwe natuur.

Het wetsvoorstel dient naar de mening van FODI er actiever op aan te sturen dat de specifieke mogelijkheden van natuurontwikkeling die zich voordoen in specifieke gebieden en gebiedstypen optimaler benut kunnen worden. Dit geldt zeker voor een zeer dynamisch gebiedstype als het buitendijkse rivierengebied.

Gezien de aard van de Europese regelgeving is de flexibiliteit met betrekking tot de prioritaire habitats en soorten op dit punt wellicht beperkt. Met betrekking tot de overige habitats en soorten is er echter meer ruimte voor flexibilisering dan het wetsvoorstel biedt. In dit verband verzoeken wij u tevens om de mogelijkheden van habitatbanking, ook over de grenzen van Natura 2000-gebieden heen nog eens kritisch te beschouwen. In dit verband zou overwogen kunnen worden om artikel 2.8 lid 8 niet uitsluitend te richten op compenserende maatregelen, maar dit meer algemeen van toepassing te verklaren.

Ook vragen wij uw aandacht voor de Gegevensautoriteit Natuur/Nationale Databank Flora en Fauna. FODI beschouwt dit als een zeer goed initiatief waarvan de toepassing op projectniveau verdient om actief te worden bevorderd.

Op het niveau van vergunningverlening voor projecten vormt een inventarisatie van aanwezige soorten uitsluitend op basis van de informatie van de NDFF voor de Raad van State een onvoldoende basis.

Wij verzoeken u om in de Memorie van Toelichting nader aan te geven op welke wijze dit verbeterd kan worden.

Tenslotte verzoeken wij u de beleidsnotitie 'Tijdelijke Natuur' een duidelijke wettelijke grondslag te geven. Dit zal de nog bestaande onzekerheid bij initiatiefnemers van projecten, of pioniers-vegetaties op termijn daadwerkelijk mogen worden weggehaald, kunnen wegnemen.

Artikelsgewijze opmerkingen:

Artikel 1.5 lid 3:

De natuurvisie zal dienen te voorkomen dat de provinciale beleidsontwikkeling en regelgeving verder gaat dan waartoe Nederland ingevolge de Europese richtlijnen verplicht is (zie ook hierboven!).

Artikel 1.5 lid 6:

Geregeld dient te worden met welke frequentie de natuurvisie wordt vastgesteld en/of geactualiseerd.

Artikel 1.6 lid 2:

Het provinciale natuurbeleid dient te worden vastgesteld in samenhang met het economisch beleid (zie ook hierboven!).

Artikel 1.10:

"Bij het treffen van maatregelen op grond van deze wet wordt rekening gehouden met de vereisten op economisch, ..." etc.

In de Memorie van Toelichting (pagina 216) staat vermeld dat omtrent de wijze waarop met deze belangen is omgegaan onderdeel kan zijn van de motivering van de betrokken besluiten. FODI verzoekt u om het woordje "kan" in de MvT te wijzigen in "moet".

Artikel 2.3 lid 5:

In plaats van in het beheerplan kunnen instandhoudings- en passende maatregelen ook in een ander plan, in een programma of in een visie worden geregeld.

FODI verzoekt u om aan te geven op welke wijze de betrokkenheid van maatschappelijke partijen bij de formulering van de maatregelen in dit geval onder alle omstandigheden gezekerd zal zijn.

Artikel 2.6:

Het wetsvoorstel motiveert ons inziens onvoldoende de rechtvaardiging van de hier gecreëerde mogelijkheid van inbreuk op het eigendomsrecht. Dit betreft in het bijzonder de noodzaak daarvan naast de algemene regeling van de externe werking in het wetsvoorstel.

Artikel 2.7 lid 4:

Bij locatiegebonden projecten zal niet meer gekozen kunnen worden voor een aparte vergunning voor de natuuraspecten, maar zullen de natuuraspecten te allen tijde worden betrokken in de omgevingsvergunning.

Deze ontwikkeling betreuren wij zeer. De natuuraspecten vormen bij veel projecten de meest cruciale haalbaarheidsfactor. Daarom wordt er vaak bewust voor gekozen eerst de natuurvergunningen aan te vragen. Dit voorkomt dat in een stadium waarin nog onzekerheid bestaat over de verkrijging van de natuurvergunning reeds hoge kosten dienen te worden gemaakt voor onderzoeken en dergelijke naar andere aspecten (bodemonderzoek, geluid, geotechnisch onderzoek, luchtkwaliteitsonderzoek e.d.).

Met nadruk verzoeken wij u deze onnodig kostenverhogende inflexibilisering van het vergunningproces te heroverwegen!

Artikel 2.8 lid 2:

Indien bij een bestaande locatie/project wijzigingen worden doorgevoerd of aldaar een nieuwe omgevingsvergunning wordt aangevraagd, dan zou er uitsluitend aanleiding moeten zijn om de natuureffecten te toetsen indien er sprake is van een wezenlijke toename van de effecten voor de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen.

FODI is niet geheel zeker of artikel 2.8 lid 2 dit voldoende zeker stelt. Wij verzoeken u om op dit punt nader duidelijkheid te geven.

Artikel 2.8 lid 3:

Aan het slot van deze bepaling verzoeken wij u om de woorden, "... de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten," te vervangen door: ... *geen significant negatieve effecten oplevert voor de instandhoudingsdoelstellingen.*"

Artikel 2.9 lid 5:

Wij verzoeken u om het woordje "kunnen" in het zinsdeel, "...Bij ministeriele regeling kunnen regels worden gesteld ...", te vervangen door het woord "zullen".

Artikel 4 lid 1:

Dit artikel regelt situaties waarop de meld- en herplantplicht van te kappen houtopstanden niet van toepassing is. Wij stellen voor om hier aan toe te voegen concreet te noemen zeer algemeen voorkomende boomsoorten. Denk aan wilgenopslag in het buitendijkse rivierengebied.

Artikel 4.4 onder b:

De vrijstelling van meld- en herplantplicht voor kap in verband met realisatie van natuur in Natura 2000-gebieden zou meer algemeen moeten gelden in gevallen waarbij een activiteit wordt verricht op basis van een rechtsgeldige omgevingsvergunning, waarbij de ontwikkeling van natuur tevens als doelstelling is opgenomen. Dus ook los van de vraag of dit binnen een Natura 2000-gebied plaatsvindt.

FODI

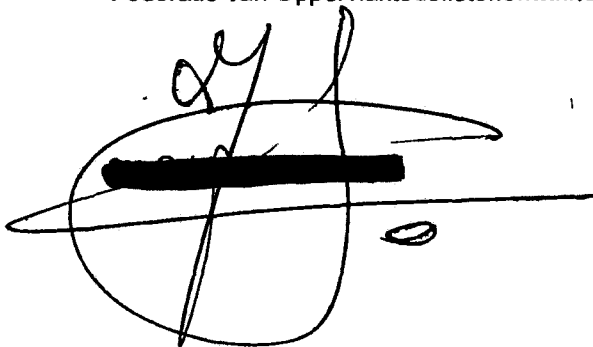
Federatie van Oppervlakedelfstoffenwinnende Industrieën
klei, grind, zand, mergel e.d.

Tot zover ons commentaar.

Vanzelfsprekend zijn wij indien gewenst, graag bereid dit nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Federatie van Oppervlakedelfstoffenwinnende Industrieën

A handwritten signature in black ink is visible above a large, thick black horizontal redaction bar. The signature appears to be a stylized 'S' or 'L' followed by some illegible characters. The redaction bar is solid black and covers several lines of text.